ДЭЛХИЙН ЗАРИМ УЛС ОРНЫ ХИЛИЙН БООМТЫН АСУУДАЛ ЭРХЛЭХ БАЙГУУЛЛАГУУД, ТЭДГЭЭРИЙН ХАРЪЯАЛАЛ (ЛАВЛАГАА - МЭДЭЭЛЭЛ)

Ц. Товуусүрэн, Ө. Мөнхтунгалаг

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн М. Батчимэгийн 5/822 тоот албан бичгээр ирүүлсэн захиалгын дагуу дэлхийн зарим улс орны хилийн боомтын асуудал эрхлэх байгууллагууд, тэдгээрийн харьяаллын талаар судалсан.

Хилийн боомтууд дээр ажиллаж байгаа хил хамгаалалт, гаалийн болон мэргэжлийн хяналт, Гадаадын иргэн харъяат, иргэний бүртгэл мэдээллийн болон бусад байгууллагуудын үйл ажиллагааг зохицуулах, захиргааны удирдлагаар нэгтгэн хангах, хилийн боомтуудыг орчин үеийн шаардлагад нийцүүлэн тохижуулах чиглэлээр олон алхмууд хийгдэж байгаагийн дотор хилийн боомтийн захиргааг байгуулан ажиллуулах явдал тодорхой байр суурь эзэлж байна. Бидэнд олдсон мэдээллээр дэлхийн улс орнууд хилийн боомтод үйл ажиллагаа явуулж байгаа байгууллагуудын захиргаа гэсэн боомтуудын үйл ажиллагааг зохицуулах, захиргааны удирдлагаар хангах байгууллагыг буй болгохдоо төр хувийн хэвшлийн түншлэл дээр тулгуурлах хандлага байгаа юм байна.

Дэлхийн зарим улс орны хилийн боомтын асуудал эрхлэх байгууллагууд, тэдгээрийн харьяалал

№	Улсын нэр	Хилийн боомтын асуудал эрхлэх байгууллагын нэр	Харъяалах яам, газрын нэр	Тайлбар
1	АНУ	Хил хамгаллын алба /United States Border Patrol (USBP)	Дотоодыг хамгаалах департмент	
2	ОХУ	ОХУ-ын хилийн тохижилтын асуудал эрхлэх холбооны агентлаг / Росграница/	ОХУ-ын Засгийн газар	2007 онд хилийн боомтуудын тохижилт, хилийн боомт дээр ажиллаж байгаа байгууллагуудын ажлын уялдаа, холбоог сайжруулах зорилгоор боомтын захиргааны байгууллага хэлбэрээр байгуулсан
3	БНХАУ	Хилийн боомтын хэрэг эрхлэх газар / Chancellery Border Autority of China/	Нийгмийг аюулаас хамгаалах яам	
4	Финланд	“Сенат пропертиз” төрийн удирдлагын компани, Хилийн хамгаалалтын алба /Finnish border guard/	Дотоод хэргийн яам	
5	Канад	Хилийн үйлчигээний агентлаг /Canada Border Services Agency (CBSA)/	Олон нийтийн аюулгүй байдлын сайд	
6	Австрали	Гааль, хил хамгаллын үйлчилгээний алба /,Australian Customs and Border Protection Service /, Цагаачлал иргэний бүртгэлийн алба /Department of Immigration and Citizenship (DIAC)	Дотоод хэргийн сайд	
7	Шинэ Зеланд	Цагаачлалын алба /Immigration New Zealand or INZ, гаалийн алба / Customs Service/	Засгийн газар, Гаалийн сайд	

8	ИБУИНВУ	Хилийн агентлаг /UK Border Agency (UKBA), Хилийн цэрэг /UK Border Force/	Дотоод хэргийн сайд	2008 онд Цагаачлалын болон Визийн агентлагийн нэгтгэн Хилийн агентлагийг байгуулсан
9	Франц	Хилийн цагдаа /Border police/, Гааль, шууд бус татварын ерөнхий газар / Directorate-General of Customs and Indirect Taxes/	Үндэсний цагдаагийн газар, Дотоод хэргийн яам	
10	Гонконг	Цагаачлалын газар /Immigration Department /, Гааль, онцгой татварын удирдах газар /Customs and Excise Department (C&ED)	Засгийн газар	
11	Сингапур	Цагаачлал, хилийн хяналт, шалгалтын газар /Immigration and Checkpoints Authority/	Дотоод хэргийн яам	
12	Макао	Макаогийн цагдаагийн олон нийтийн хамгаалах хүчний газар /Public Security Police Force of Macau/	Цагдаагийн газар	Португалийн колончлолын үеэс эхлэлтэй
13.	Польш	Польшийн хилийн хамгаалалтын газар /Straż Graniczna/	Дотоод хэргийн яам	Хилийн цагдаагийн хэлбэрт шилжсэн

* * *

Ашигласан материал:

- http://ru.wikipedia.org/wiki/_2
- http://www.servat.unibe.ch/icl/au00000_.html
- http://en.wikipedia.org/wiki/Border_checkpoint
- http://en.wikipedia.org/wiki/Immigration_Department_(Hong_Kong)
- http://en.wikipedia.org/wiki/Direction_centrale_de_la_police_aux_fronti%C3%A8res
- http://en.wikipedia.org/wiki/UK_Border_Agency